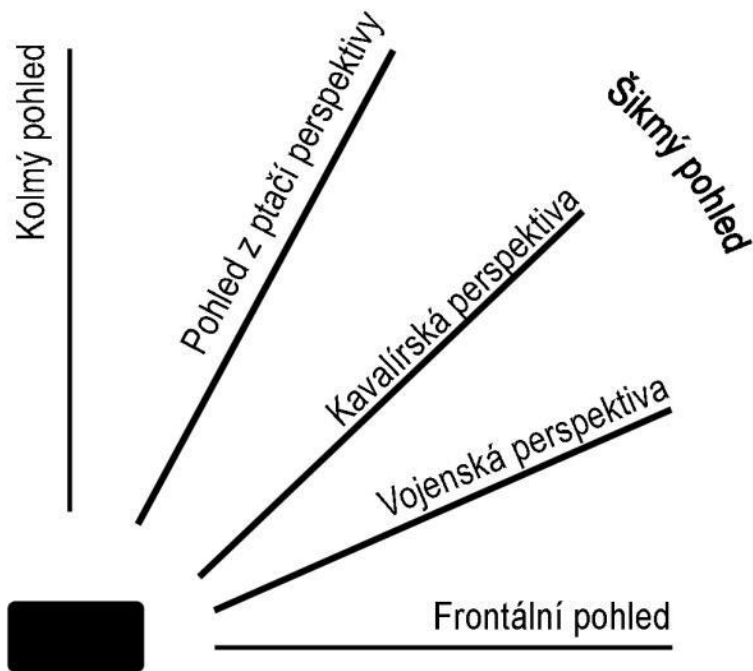

Veduta

- Veduty v českých a slovenských archivech:
<http://veduty.bach.cz/veduty/>

„portrét města“ (Cesare De Seta)

K ikonografie měst

- CIRICE:
<http://www.iconografiacitta.europa.unina.it/>
(z literatury vydané Centrem zejm. L'Europa moderna. Cartografia urbana e vedutismo, Cesare de Seta – Daniela Stroffolino (edd.), Napoli 2001; Cesare de Seta, Ritratti di città europee. Dal Rinascimento al secolo XVII. Torino 2011)
- Wolfgang Behringer – Bernd Roeck, *Das Bild der Stadt in der Neuzeit*, München 1999

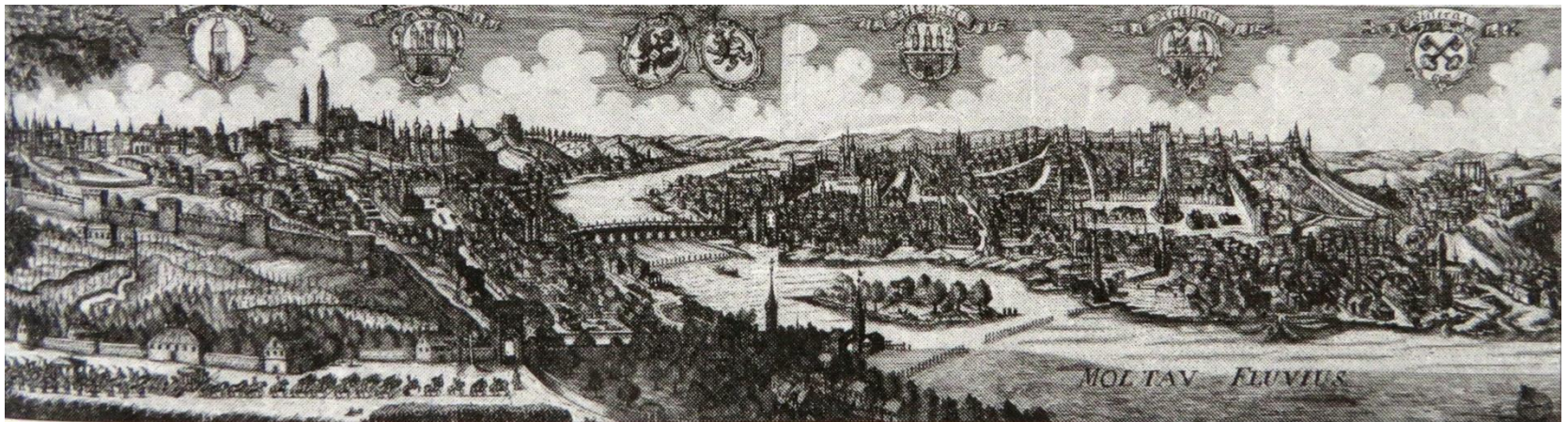
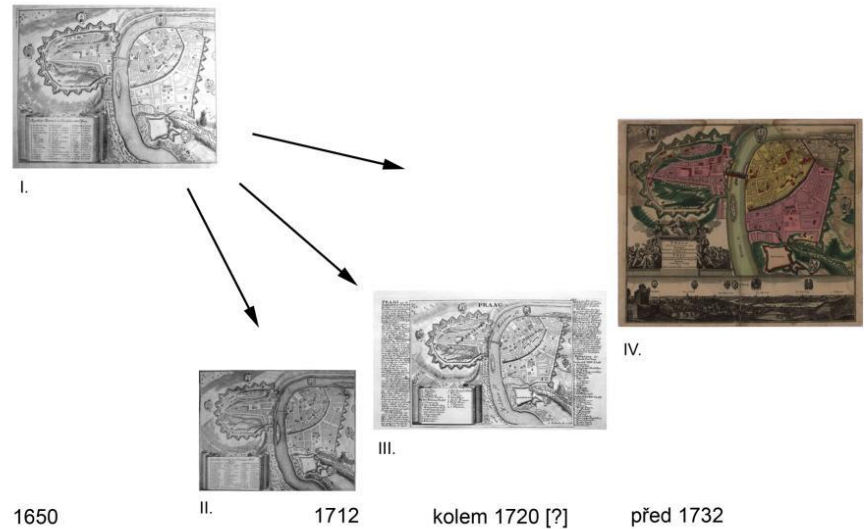
Co je to veduta?

- „to viděné“
- veduta x fotografie
- veduta x plán
- *Grafický list zobrazující půdorysný plán Prahy a doplněný vedutou podle V. Hollara vydaný M. Seutterem cca 1730*

Veduta jako pramen, kritika a metody

Pramen pro...

Metoda genealogie

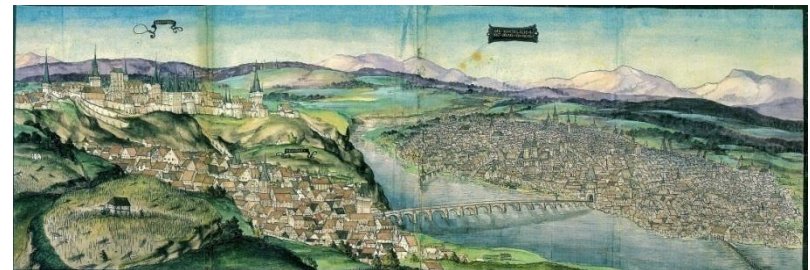
Klasifikace vedut

- tištěné
 - dřevoryt
 - mědiryt
 - lept (Václav Hollar)
 - litografie

ilustrace knih (viz dále), letáky, suvenýry, dekorační předměty, veduty mohou být umístěny v mapovém rámu nebo v parergonu map, na dopisních papírech, výučních listech, ...)

- rukopisné
 - kreslené cestovní deníky
 - špionáž, dokumentace itinerářů

vojenských jednotek

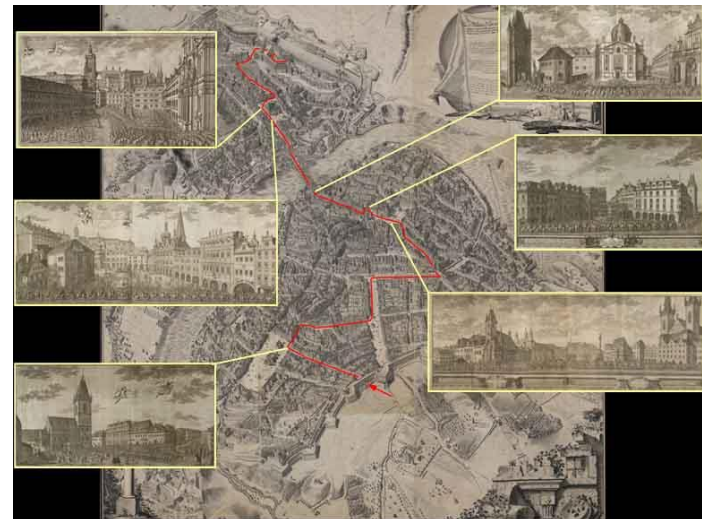
- studijní kresby

Výběr z lit.:

Lud'a Klusáková, *Cestou do Cařihradu: osmanská města v 16. století viděná křesťanskýma očima*, Praha 2003; Marcela Kalašová, *Karel Kramerijs-Putování po českých hradech 1814-1818*, Praha 2010; Die Reisebilder Pfalzgraf Ottheinrichs aus den Jahren 1536/37: von seinem Ritt von Neuburg a.d. Donau über Prag nach Krakau und zurück über Breslau, Berlin, Wittenberg und Leipzig nach Neuburg, Weißenhorn 2001

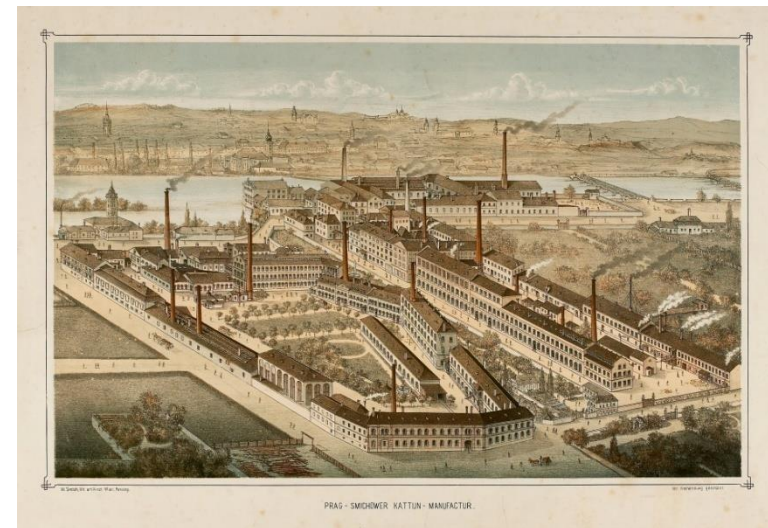
Klasifikace vedut

- Celkové pohledy x části města x série
- *V.Hollar-panorama Prahy z Petřína*
- *Pohled na Karlův most a Hradčany*

Klasifikace vedut

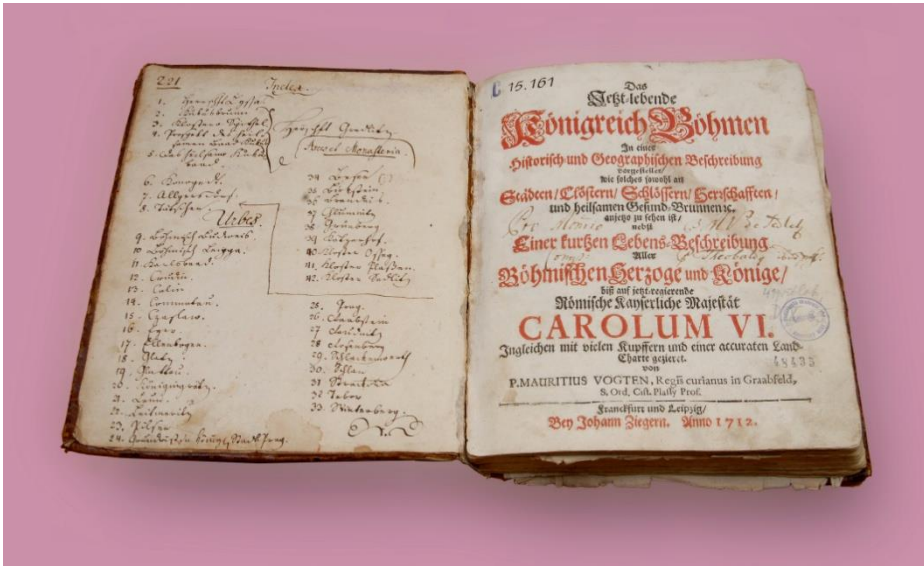
- Dle tématu
 - Města
 - Hrady a zámky (August Haun, Alexander Heber, August Sedláček – bratři Liebscherové)
 - Průmyslové podniky

Nejvýznamnější autoři vedut se vztahem k Čechám a Moravě

- Jan Willenberg (1571-1613)
- Václav Hollar (1607-1677)
- Mauritius Vogt (1669-1730)
- Johann Friedrich Werner (1690 ? -1776)

Mauritius Vogt

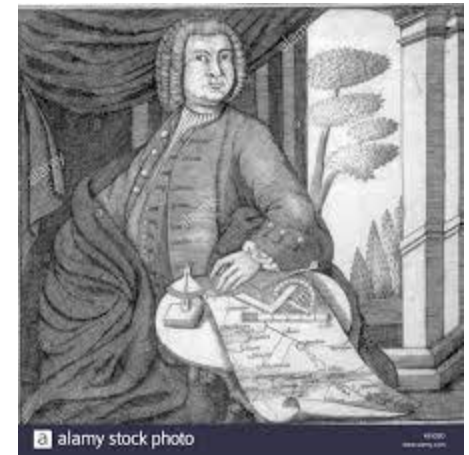

Das Jetzt-lebende Königreich Böhmen, vyd. z roku 1712	
Bezděz	Schloss Besen. Bezdecz olim Tiffenbach, p. 76 – za s. 76
Brandýs nad Labem	Brandeis, p. 82 – za s. 82
Časlav	Czaslav, p. 88 – za s. 88
Ceská Lípa	Bömiſch Leippa, p. 81 – za s. 80
Ceské Budějovice	Die königlich befreyte Bergstadt Bömiſch Budweis, p. 78 – za s. 78
Děčín	Tätschen, p. 55 – za s. 55 [? – stránka vytržena]
Hradec Králové	Königgratz, p. 102 – za s. 102
Cheb	Eger, p. 91 – za s. 90
Chlumec nad Cidlinou	Schloss Chlumitz, p. 86 – za s. 86
Chomutov	Commotau, p. 88 – za s. 88
Chrudim	Crudin, p. 87 – za s. 86
Kačelov	Kätzer Hoff, p. 101 – za s. 100
Karlovy Vary	Carlsbad, s. 84 – za s. 84
Kladsko	Glatz, p. 96 – za s. 96
Klatovy	Glettau, p. 96 – za s. 96
Kolín	Colin, p. 87 – za s. 86
Konojedy	Konogedt, p. 50 – za s. 50
Kuks	Prospect des heilsamen Bad Kuckus, p. 45 – za s. 42
Kuks 2	Kloster oder Spithl, p. 45 – za s. 42
Kuks 3	Das heilsame Kukus Bad, p. 46 – za s. 46
Kuks 4	Kuckus Brun, p. 45 – za s. 46
Litoměřice	Leitmeritz, p. 106 – za s. 106
Loket	Ellenbogen, p. 91 – za s. 90
Louny	Laun, p. 106 – za s. 106
Lysá nad Labem	Herrschaft Lyssa, p. 41 – před s. 41
Mapa Čech	-
Ossek	Closter Osseg... p. 113 – za s. 112
Ostrov nad Ohří	Schlacowerdt sambt den Lust Garten, p. 132 – za s. 132
Plasy	Closter Plassen, p. 115 – za s. 114. F. M. Vogt delineavit
Píseň	Pilsen, p. 114 – za s. 114

Praha 1	Veduta Praga – krom názvu otožený štůček – pohled na Prahu od Smichova podle Sadelera (s bránou v popředí), formát knihy
Praha 2	Paq. 118 – za s. 118
Praha 3	p. 118 Prospect der Weit-berühmten köniq. Haupt Statt Prag in Böhmen wie solche jetziger Zeit anzusehen ist. Christ. Fried. Krieger fecit.
Rabštejn nad Střelou	Raabstein, p. 126 – za s. 126
Roudnice	Raudnitz, p. 127 – za s. 126
Rožmberk	Rosenberg, p. 128 – za s. 128
Sedlec	Closter Sedletz, p. 133 – za s. 132
Slaný	Schlan, p. 132 – za s. 132
Sloup	Neu Birkstein, p. 77 – za s. 76
Strakonice	Strackona, p. 136 – za s. 136
Tábor	Thabor, p. 137 – za s. 136
Valkařice	Allgersdorff, p. 51 – za s. 50
Vimperk	Winterberg, p. 141 – za s. 140
Zelená Hora	Grünberg, p. 97 – za s. 97

Tab. V.9 Ikonografie ve Vogtově *Das Jetzt-lebende Königreich Böhmen* podle NK ČR, sign. 50 E 1 a HU AV ČR, C.15.161 (osní zcela jistě, že mapa v HU AV ČR, MS, byla součástí tohoto exempláře).

Friedrich Bernhard Werner

Angelika Marsch,
Friedrich Bernhard
Werner 1690–1776;
Corpus seiner
europäischen
Städteansichten,
illustrierten
Reisemanuskripte und
der Topographien von
Schlesien und Böhmen,
Mähren, Weißenhorn
2010

Uložení

- Archivy
- Knihovny
- Muzea
- Galerie
- Historické objekty (zámky, poutní místa, ...)

Dílčí vyhledavač: Veduty v českých a slovenských archivech: <http://veduty.bach.cz/veduty/>

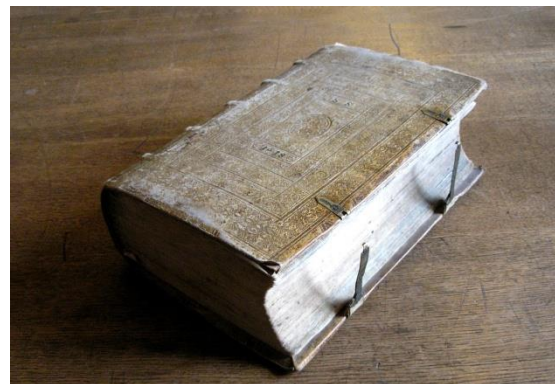
Literatura

- Praha, Plzeň...
- *Umění* 31, 1983 č. 5 a 6 – referáty z konference *Evropská veduta 17. století. Obraz proměny světa v uměleckém díle* (uspořádána v Praze 27.-29 října 1982 Ústavem teorie a dějin umění ČSAV)
 - zejména: Josef Polišenský, *Veduta jako historický a etnografický pramen*, *Umění* 31, 1983, č. 5, s. 377-380 – pozor problematická definice...
- Chodějovská, Eva. "Obraz" Prahy mezi mapou, vedutou a plánem. In: *Od veduty k fotografii: inscenování města v jeho historii: stati a rozšířené příspěvky z 34. vědecké konference Archivu hlavního města Prahy*. Praha: Scriptorium, 2017 s. 183-211
- Nebehay, Ingo – Wagner, Robert. *Bibliographie altösterreichischer Ansichtenwerke aus fünf Jahrhunderten. Die Monarchie in der topographischen Druckgraphik von der Schedel'schen Weltchronik bis zum Aufkommen der Photographie*. Graz 1984 (špatně dostupné – Oddělení rukopisů a starých tisků NK v Praze!)
- Lenka Blažková, *Vyobrazení měst a jiných lokalit v tiscích 16.-18. století (se vztahem k území České republiky)*. I. Knihopis českých a slovenských tisků od doby nejstarší až do konce XVIII. století. (Předmluva a úvod Anežka Baďurová). Praha 2002; II. Bibliografie cizojazyčných bohemikálních tisků z let 1501 – 1800. Praha 2008
- ŠIMŮNEK, Robert. *Obraz šlechtického panství v Čechách 1500-1750*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2018
- Klaus Stopp, *Die Handwerkskundschaften mit Ortsansichten*, sv. 1-16, Stuttgart. Část týkající se českých materiálů ve sv. 6–8 (vyšly v letech 1982–1985).
 - Kozák, Jan – Stopp, Klaus. *Obrazy českých a slovenských měst (na řemeslnických dokladech z let 1755–1865)*, In: *Umění a řemesla*, č. 1/87, Praha 1987, s. 27–28. (k tomu srv. např. Ivo Šulc, *Veduty měst na tovaryšských listech z fondů Státního okresního archivu v Chrudimi*, Chrudim 1996 nebo Renata Mayerová, *Veduty měst na řemeslnických dokladech - tovaryšských listech z fondů Státního okresního archivu v Rakovníku* - www.soapraha.cz/rakovnik/veduty.php)
- *Historický atlas měst ČR* – dosud 29 sv., vydává Historický ústav AV ČR, v. v. i., Praha

Úkol

- Ověřte, zda existuje veduta vašeho města od J. Willenberga, M. Vogta a F.B. Wenera (zdroje zde v prezentaci)
- sežeňte dvě veduty vašeho města (prověřte, zda o nich neexistuje monografie, Historický atlas měst, vyzkoušejte vyhledavač „Bach“, soupis Hanse Stoppa, soupis *Vyobrazení měst a jiných lokalit v tisících 16.-18. století* a zajděte do státního okresního archivu nebo do muzea; přidejte je k materiálům pro poster a citujte je

Obraz, mapa a text: „kosmografie“

Atlas maior (Viedeň 2009)

**Civitates orbis terrarum
1572-1617**

**S. Münster
Cosmographiae universalis
libri VI
1544-1628**

**Schedelova kronika
1493-1500**

**Theatrum orbis terrarum/
Atlas maior
1570-1612(-1655)**

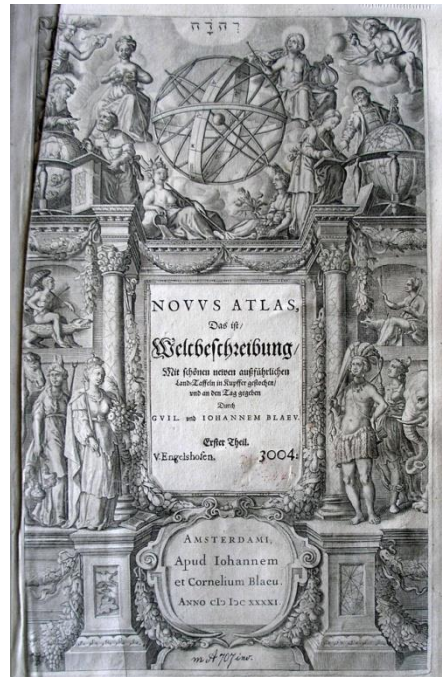
**M. Merian
Topografia Germaniae
(1642-1688)- Čechy 1650**

1500

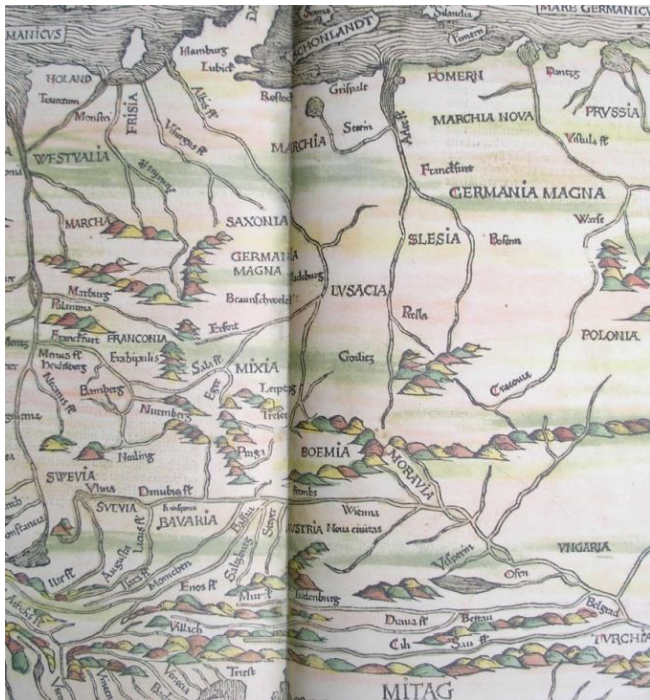
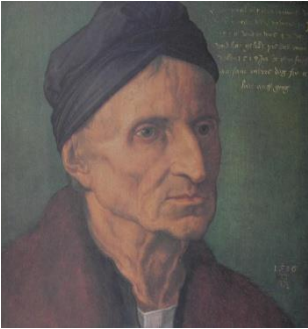
1550

1600

1650

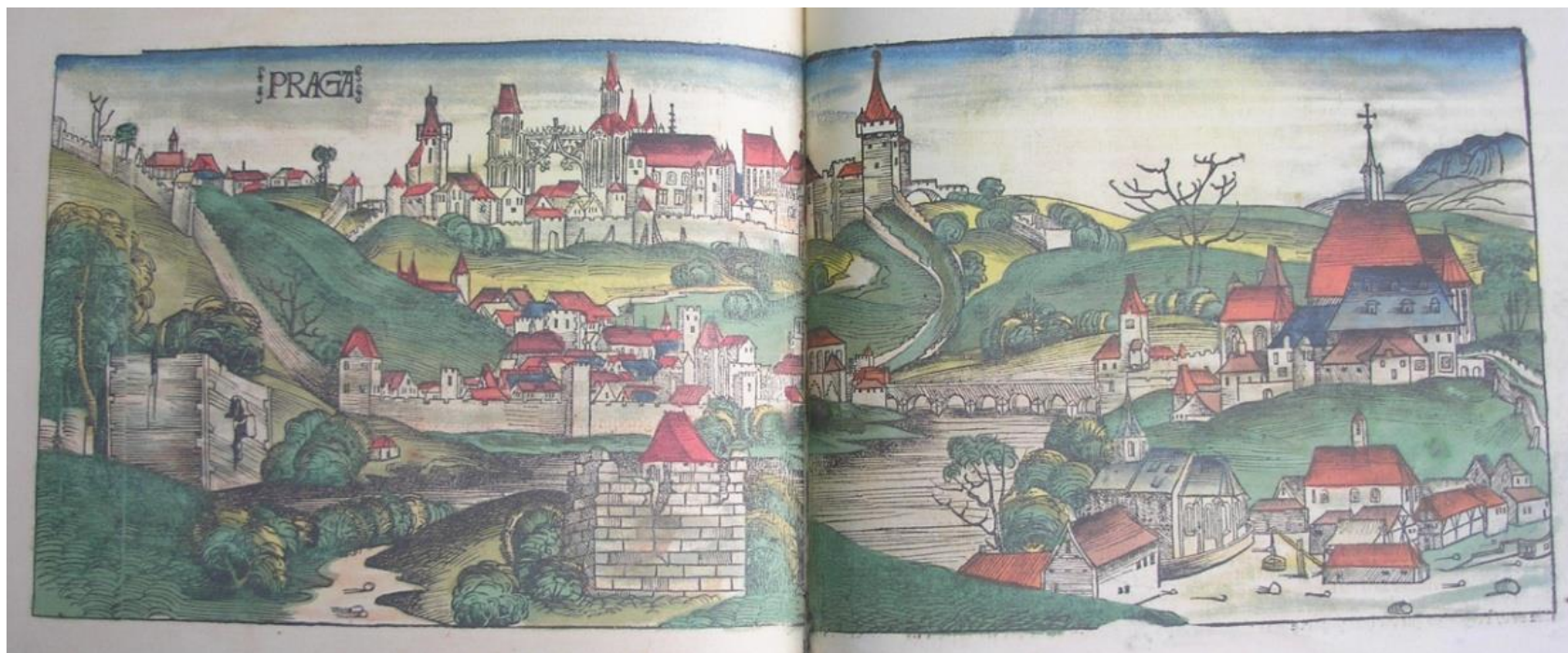
Schedelova kronika

- *Liber cronicarum...*
(Norimberk, červenec 1493) =
Das Buch der Chroniken und Geschichten... (Norimberk, prosinec 1493)
 - **Hartmann Schedel (1440-1514)**
+ Michael Wolgemut, Wilhelm Pleydenwurff, Anton Koberger
- Lit.: Hartmann SCHEDEL, Weltchronik Nürnberg 1493: Einmalige limitierte Weltauflage, Leipzig 1990, naposledy Elisabeth RÜCKER, Hartmann Schedels Weltchronik: das größte Buchunternehmen der Dürer-Zeit: mit einem Katalog der Städteansichten, München 1988

Schedelova kronika

- ilustrace k vybraným 69 městům, 22 dřevořezů

Sebastian Münster

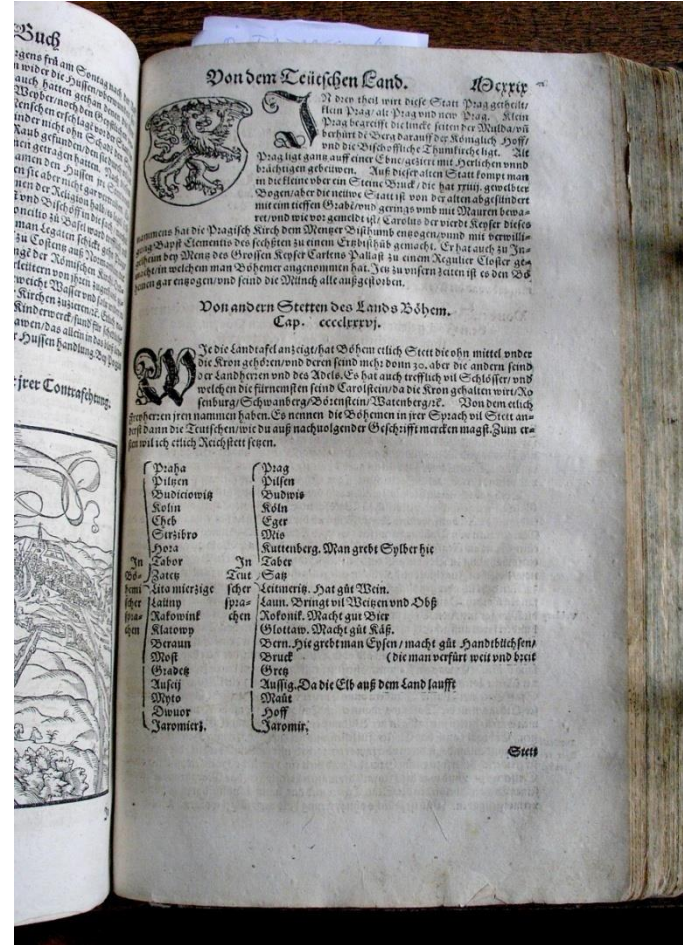
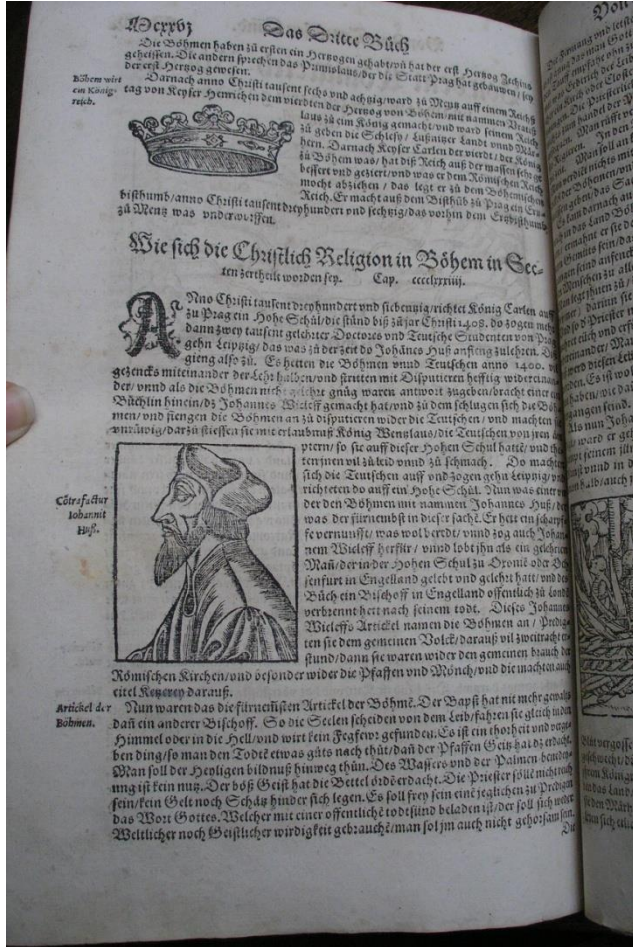

Sebastian Münster
(1488-1552)

- latinské vydání Ptolemaiovy *Geografie* (1540)
Cosmographiae universalis libri VI.../ Cosmographie oder Beschreibung aller Lander...
(lat., něm., fr., it., čes. 1544-1628)

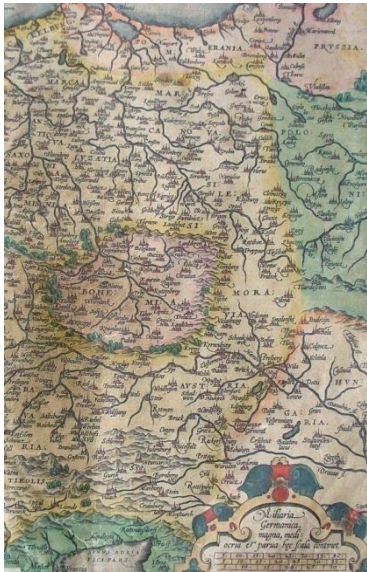
Sebastian Münster

Theatrum Europeum – Atlas novus/Atlas maior

- **Abraham Ortelius 1570**

Antverpy 1570-1612,
1635/1665

BOHEMIA.

In Johannis Dubrauii historia Bohemica sic de hac regione habetur: In Germania sita est Boemia: ea fines ab ortu Solis ad Marcomannos & Quados, ab occidi ad Noricos protendit. Meridionalem eius plagam Pannonia superior, nunc Austria dicta, occupat, sicut Saxonia & Misnia Septentrionalem. Vniuersum Herystina filia perpetuo ambitu cingit, claudique circa vndeque ad Amphitheatrici faciunt. Vnde equa si ferè longitudo atque latitudo, atque inde imperio etiam orbis praefuit, in regiones illam duodecim descripsit, quarum vni duntaxat vocabulum à flumine Valtania, quod Pragam interfluit, indidit. Reliquas undecim ab oppidis cognominauit, sed nonnulla eorum adeo altera prolata habentur, ut nisi hoc nomen sit, atque Austria iam spectat, locum primum obtinet Bulaticum, Crumolonia, Lanna, Lytomercium, & Taborium. Ceterum omnibus antea Pragae, tanta magnitudine urbs, ut vna tres amplissimas vrbes complectatur, Veterem, Nouam, & Tertiam, quam Prauram vocant, à duabus prioribus flumine Valtania disiunctam. Aedificia in singulis, tam priuata quam publica, dignitatis plena, & magnificentia. Duae praeterea possident arces: alteram Vilegradum appellante, quondam spectat, quemadmodum dicitur, ita iure optimo haberi debet Regia. Quippe non arcis modo, sed vrbs potius speciem repraesentat videtur: tantum vndeque loci, membris, aedificisque occupat. Palmam inter publica opera ferunt templum & palatium illud Caroli, cuius flantem mentionem fecimus; hoc Vladislai Regis, nuper vna fuit, opus. Quorum autem inter vrbes Pragae, tunc inter flumina Albis flumen (ut rectè Tacitus ait) incluyit & notum supereminet. Sed hoc idem Tacitus de illo parum explorat, quod in Hermonduris oriri addidit. Non enim apud Hermonduros Albis, sed apud Boiemos oritur, in montibus, quos illi ipsi Boiemae Cerconios appellant, Septentrioni orientes, & Morauis vicinos. Ex quibus ille proficiens, magnam Boemiam partem, ac ferè meliorem irrigat: & postquam ceteros indigenas flumines, nempè Vultauam, Egram, Salsauam, Gilsram, Misam exhaussit, auctor aquas factus, inde ad Misniam & Saxones, postremò in Oceanum, nomine vique suo euoluitur, Salmona pisce in primis fecundus. At minores in Boemia flumines, riuulique, alibi ramenta auri prouolunt, alibi conchulas alunt, è quibus vitiones erantur. Fontes autem calidi, aliquot in locis erumpentes, non modo lauandi volupatent, sed auxilia etiam mendendi hominibus afferunt. Porro ipsam locum adeo frugum ferax, & copiosum est, ut & has vicinis quoque regionibus largè suppeditet. Vna tamen pars eius exuberat, & quae nata ibi sunt, languidiora apparent, quam vt ætatem bene ferre queant. Contrà croci in Boemia lato infans cuneta, quae in peregrino pretiosa habentur, succus, color, & odor. Iam illa raris ac profus beata telluris dos, quod ex vasis eius tanta vberitate argenti affluit, ut nisi parum aliquid silicis ad, in puteis effoditur, qui de loco Gilota cognomen suum trahunt. Tenet fama, Regibus Boemiam sapientis inde allatas fuisse micæ aureas, puri auri, quorum singula pondus denum librari graues erant. Sed nec vilioribus metallis destituitur, nempè stano, plumbo, ære, ferro. Obstantque praeterea carbunculum, caliam, amethystum, ex coribus suis metallicis abruptis. Ceterum secundum metallà non alia res magis Boiemos, quam piscinae, quae Cyprinios pisces alunt, locupletat: id quod aliis ostendimus, edito De piscinis libello. Nunc mors incolarum reddentur. Igitur ut verba ad compendium conferam, tum morum, tum ipsius habitus, cum corpore Boiemum praefertunt, leo animalium generosissimum, cuius fideri Boiemum subiacet, quasi quandam imaginem exprimit videtur, si vel cellam Boiemorum proceritatem, vel latum & validum pectus, vel rigidam fuluicem, comis vestram cernit, si deinde vocis sonum arduum, si oculos micantes, si robur & fiduciam virum intueri volueris. Solet item leo contemptum in alia animalia, & nonnullò fastu surgere, ægrè, exarmari, praefertim si per ferociam eum aggrediatur. Nec ab hac parte Boiemus degenerat, sed contemptum libenter erga alios verò factio: ostendat suum, ipsamque adeo arrogantiam intellu, gestu, pompa, prode. Est & feroculus, cum fastidiosè tractatur: insuper auis perinde vt leo promptus, atque in his exloquendis firmus & validus interim tamen ambitiosus & gloriosus. Rursusque, vt leo, cibi autem, atque, in eo condendo infrendendoque immo-dice effusus, vicini praeterea Saxones eundem docuerunt, nocturno certare mero, putere diurno. Sed neq. in ceteris quoque moribus Boiemum longè à Germanis diuertunt, propter eandem vicinitatem. Haecenus Dubrauius, apud quem etiam gentis origo antiquè: sedes docentur. Cercussa in hac regione optima, quam alium cognominant, coquunt. Sermo gentis Slaouonicus est, sicutque Czechos, Germanos Niemeckos sua lingua vocant. Huius regni titulo quoque subsunt Morauia, Silesia, & Lusatia regiones. Egra etiam ciuitas anno 1315, Bohemorum hypotheaca facta fuit. Vide de hac regione plura apud Aeneam Silium; doque eius populus lege quoque Mart. Cromerum, libro primo historiae Polonicae. His addè (lib. libet) Munsterum, Rithaimerum, Crantzium in descriptione Wandaliae, Sabellicum En 10. lib. 2. Scripsit nuper fereptus nobis Bohemadibus Panthaleon Candidus. Pragae huius regni vrbe primariam peculiariter descripsit Georgius Handchius. Hanc typicam delineationem sumplimus ex tabula Ioannis Crigingeri, Pragae anno 1768, edita.

Regni huius vrbiem aliquot nomenclaturae ex Munster hie adducere vident. Omnes nomen cuiusque loci regni alteri fere Bohemia, aliter Germanis promouantur.

Bohemus.	Germanus.	Bohemus.	Germanus.	Bohemus.	Germanus.
Praga.	Prag.	Lann.	Lann.	Dub.	Dub.
Vitum.	Witum.	Bohobitvick.	Bohobitvick.	Pila.	Witwassfer.
Budicovitz.	Budweis.	Klatovv.	Klatovv.	Glatav.	Glatav.
Kolin.	Colin.	Staray.	Staray.	Kunpitz.	Kunpitz.
Eger.	Eger.	Bratitz.	Bratitz.	Leitz.	Elogen.
Brzitz.	Brzitz.	Alfay.	Alfay.	Hauzvitz.	Hauzvitz.
Hera.	Kuttenberg.	Mvra.	Mvra.	Albis fl. Germani.	Albis/Bohemis Lake vocatur.
Ider.	Eger.	Dvvor.	Dvvor.	Moltam fl. Bohemi.	Phlava appellatur.
Zarets.	Stati.	Laromvitz.	Laromvitz.		
Licemitzitz.	Licemitzitz.				

MORAVIA.

MORAVIAM sic describit Ioannes Dubrauius in sua historia Bohemica: Moraviam veteres Marcomaniam vocabant, quia fines Germaniae, quae Danubio in Pannoniam pergit, terminabat. Quippe Germaniae Marck, limes dicitur, atque inde Marcomanni limitum finiumque, accolae appellantur. De quibus Ariarius in commemorazione Germaniae: Earum gentium, inquit, postremi sunt Quadi ac Marsars. At in praesentiarum quoniam circumscriptos Mora fluvio habet fines, ac eodem fluvio incolae Moravi, & ipsa regio Moravia appellatur. Eam, vt non se haec Occidente à Boemis, à Septemtrione à Slesitis. Nam à Meridie Austria versus plana est, & alibi betur, qui Olomuzium principem ciuitatem circumfluit, & ab illa in Pannoniam, princeps Mora hantandem se suis & aduentitius aquis auctus exonerat. Nam & Nigram, & Sultsvam, qui Prunnam ciuitatem, dignitate proximam Olomuzio; dein Thaylam, qui Znoyiam, obitu Sigismundi Caesaris metrum Odera fluvium haud procul Olomuzio ortus, suo vocabulo vique in Oceanum delabitur. Sunt qui illum à Ptolemæo Viadrum vocari autunt. Odera vocat ab aucupibus vocabulo mutato, in Moravia ad fontem Odera ab aucupibus constituitur. Sed tamen nec Hanam praetere libet, quamvis tenuibus interdum aquis fluentem, at tamen eos agros rigantem, quibus non alij in Moravia frumento fertiliores, ita vt frumentarj coloni à largo frumenti vrlat vberè, iure suo illos lumen Moraviae appellant: in illis praeterea saepius quam in aliis numismata M. Antonini, Commodique, & aliorum nonnullorum Caesarum, tam aurea quam argentea extierant. Quae sanè fidem bellorum cum Marcomanis olim in Moravia gestorum manifestam faciunt.

Hoc verò iam mirabitur aliquis, vt est profectò admiratione dignum, inueniri in Moravia thus & myrrham, non ex arbore deludant vt alibi lectam, sed è solo terre crutam, vno tantum in loco, cui Gradisko nomen, in quo ad hunc diem thus non solum quod masculum vocant à similitudine testium, sed quod alia praeterea virorum mulierumque membra ostentat, effoditur. Nuper autem Vencellaus veterum Procera familia, eorum qui à Quercu cognominantur, clarus, dum in agro suo Sterenbergensi fundamenta aggeri Piscinario molitur, corpus hominis integrum inuenit quod nihil nisi myrrha erat, quam ille per amicos distribuitam, notis etiam tum priuati memor, nos plus media parte laceti humani donauit, quo aliquoties post suffitu vsi sumus.

Regionis positio quatenus interius patet, campetris, campique sunt molli & pingui solo, ideoque segetibus valde idonei, sicut colles vinetis, propter terram vineis magis quam in Bohemia amicam; itaque & bonitate & vberitate vini antecellit. Culta verò tota, cultoribusque adeo referta est, vt nullum egregium armentorum, quae nisi in solitudinibus commodè pasci nequeunt, locum reliquit. De cetero, Morauis sermone, ritibus, moribusque perinde morati vt Bohemi sunt. Haecenus Dubrauius.

Anno 895, hanc regionem Christiana fide erudit S. Methodius, curante hoc Arnulpho Imperatore. Sub Henrico III. Imperatore, An. 1086, adiudicata est, simul cum Lusatia & Silesia, Regno Bohemico. Sermo genti mixtus est, Bohemicus tamen praevalet, nam Germanica lingua in vrbus tantum inter Optimates in vsu est. Regio, vt scribit Dubrauius, vni ferax est, sed ferens diluitoris; & quod potorem (vt Richeymus inquit, & nos quoque experti fuimus) non omnium rerum cura eximit. Numismata, quorum hic mentionem facit Dubrauius, apud nos sunt, hostium spolis insignita, cum inscriptione DE MARCOMANNIS. Odera fluminis vocabulum Duglossus in sua Polonica historia scribit Heneta lingua inundationem aut rapinam significare. Olomuzium, huius regionis Metropolim, & sedem Episcopalem, describit Stephanus Tatinus in sua Stauromachia. De Moravia vide, praeter Dubrauium, Aeneam Silium in sua historia Bohemica.

Hanc typicam Moraviae descriptionem Fabricij, sed aliquot eius regionis Nobilitum cura postea correctam, huic nostro operi inferendam pro suo erga nostra studia fauore & liberalitate, D. Io. Crato, Maximilianus II. Imp. Consiliarius & Archiatros, transmisit. Idem hunc Catalogum, quo quaedam huius regionis loca Germanicae appellationis Bohemicè interpretantur, nobis communicauit.

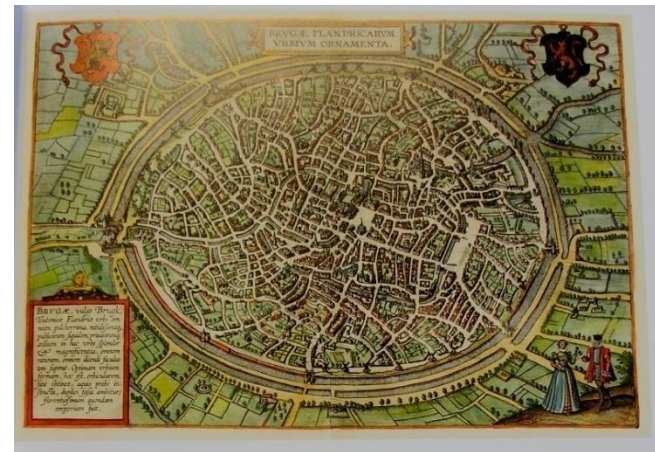
Germanic.	Bohemic.	Germanic.	Bohemic.	Germanic.	Bohemic.
Behemische Thiebaw.	Trzebovva Czeika.	Drosendorf.	Droslovitz.	Selowitz.	Selowitz.
Landskron.	Landkron.	Freyen.	Freyen.	Briss.	Briss.
Schirnberg.	Schirnberg.	Schitzgritz.	Schitzgritz.	Olmutz.	Olmutz.
Schirperg.	Schirperg.	Hollertitz.	Hollertitz.	Prostnitz.	Prostnitz.
Hanitz.	Hanitz.	Militz.	Militz.	VVititz.	VVititz.
Zvittaw.	Zvittaw.	Ioslovitz.	Ioslovitz.	Austwitz.	Austwitz.
Merhische Tribaw.	Trzebovva Motavick.	Dayes.	Dayes.	Kremetz.	Kremetz.
Neustad.	Novy Mest.	Grustpach.	Grustpach.	Vngersbroad.	Vngersbroad.
Deustbrod.	Deustbrod.	Maydurg.	Maydurg.	Geding.	Geding.
Iglau.	Iglau.	Austitz.	Dvrczibrad.	Lumpenburg.	Lumpenburg.
Budwers.	Budwers.	Nustau.	Nustau.	Altmarek.	Altmarek.
Hramitz.	Hramitz.	Tischain.	Tischain.	Oltra.	Oltra.
Plov.	Plov.	Schwartz VVasser.	Schwartz VVasser.		

Civitates orbis terrarum

- **Georg Braun** (1541-1622), Franz Hogenberg, Georg (Joris) Hoefnagel, Jacob van Deventer et al.

Kolín nad Rýnem 1572-1617

- Pohled z ptačí perspektivy

Civitates orbis terrarum

Brno	6. díł
Čáslav	6. díł
Cheb	1. díł
Chomutov	6. díł
Louny	6. díł
Polná	6. díł
Praha	1. díł
Praha	5. díł
Slaný	6. díł
Znojmo	6. díł

Tab. V.5Přehled českých a moravská města ve všech dílech *Civitates orbis terrarum*.

Matthäus Merian

Matthäus Merian
(1593-1650)

- **Topographia Germaniae** (1642-88) **Martin Zeiller**, *Topographia Bohemiae, Moraviae et Silesiae*. Das ist Beschreibung und eigentliche Abbildung der vornehmsten und bekandtisten Statte und Platze in der Konigreich Boheim und einverleibten Landern, Mahren und Schlesien (1650)

